

Mediumizm

Praktyka i zagrożenia

Definicja

Mediumizm [z łac. *medium*, środek, pośrednik -izm] - 1. **Zdolność odczuwania wpływu Duchów lub nawiązywania z nimi kontaktu**, którą posiadają praktycznie wszyscy ludzie, jedni w większym, inni mniejszym stopniu. Rzadko spotyka się osoby, które nie posiadają jej w ogóle. 2. U niektórych zdolność ta manifestuje się w sposób widoczny i należy ją dyscyplinować i szkolić; u innych pozostaje uśpiona i może manifestować się przypadkowo i przez pewien czas.

(KARDEC, A. *Wskazówki na temat manifestacji spirytystycznych*. Rio de Janeiro: FEB, 1978, s. 25)

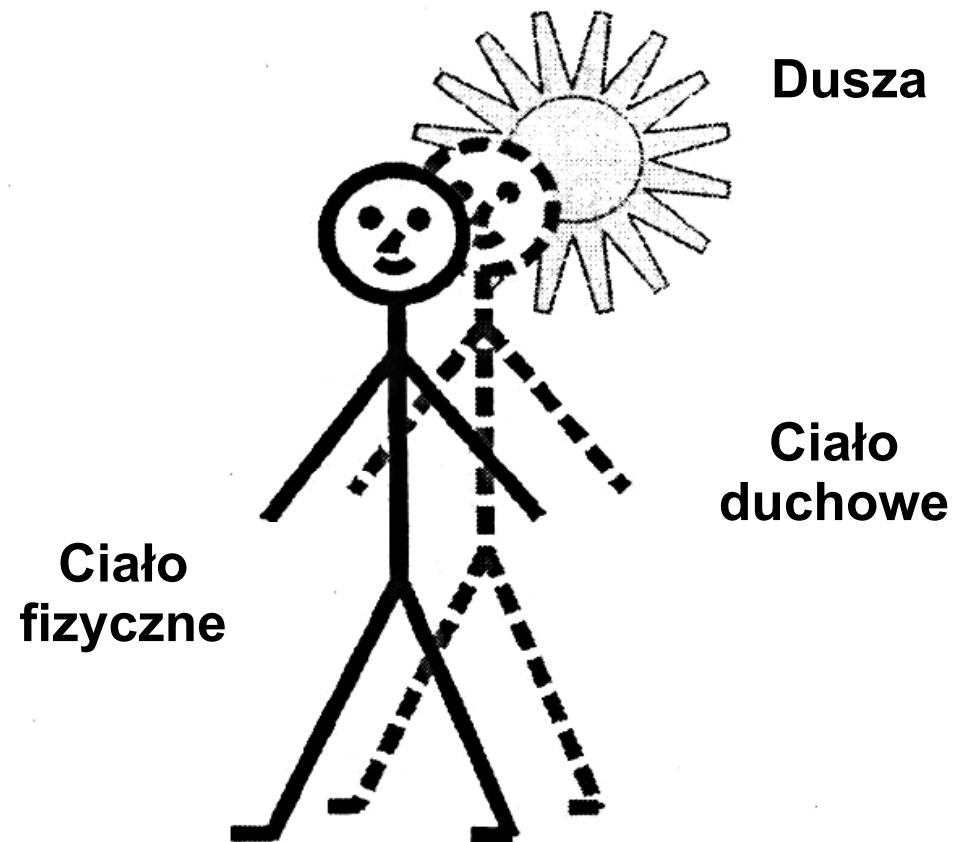
Definicja

Czym jest medium? Jest to istota, osoba służąca Duchom jako łącznik umożliwiający im łatwiejszą komunikację z ludźmi, z wcielonymi Duchami. (ERASTES)

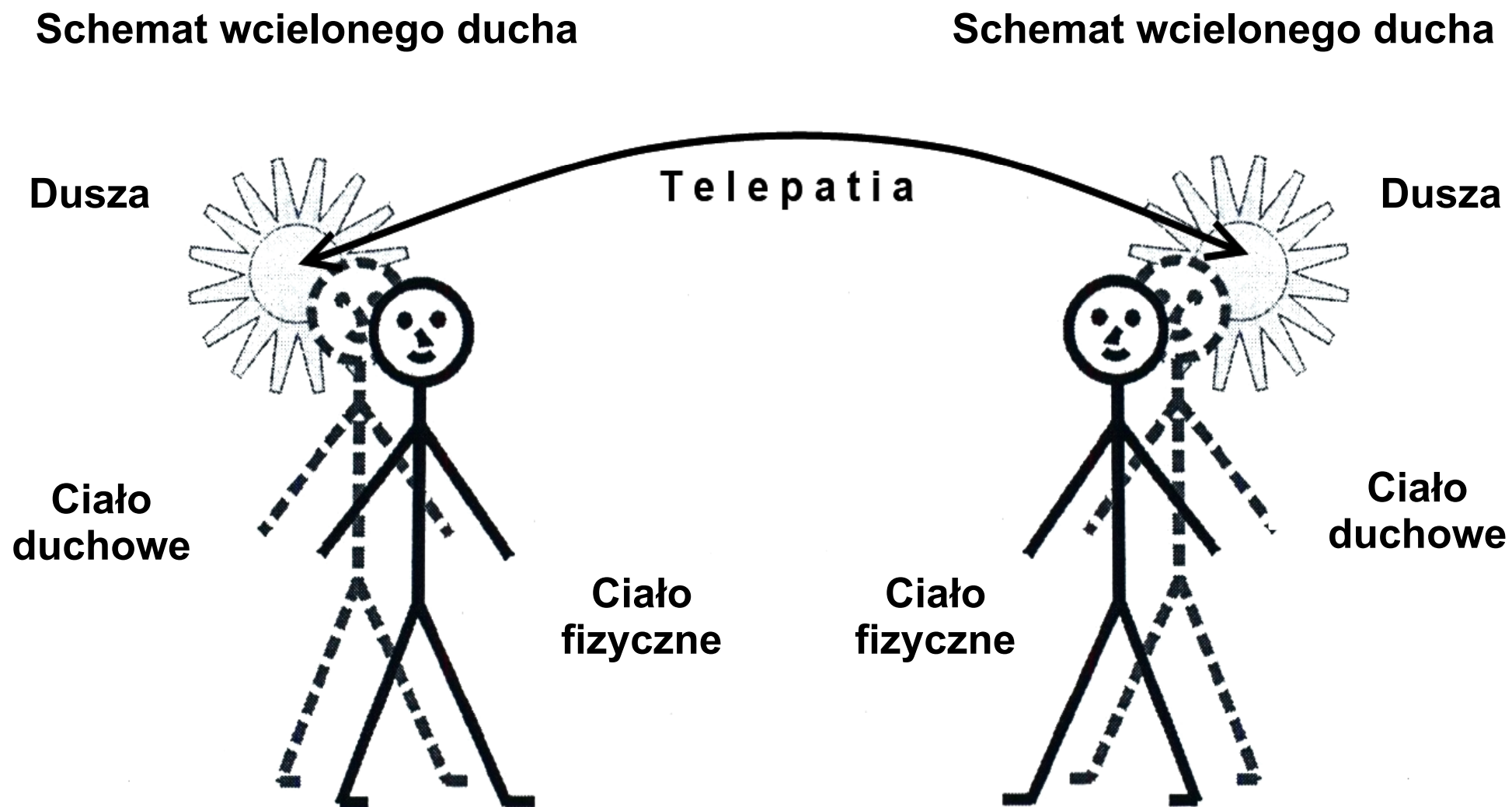
(KARDEC, A. Księga mediów, Rio de Janeiro: FEB, 2007, s. 311-312).

Podstawowe zasady

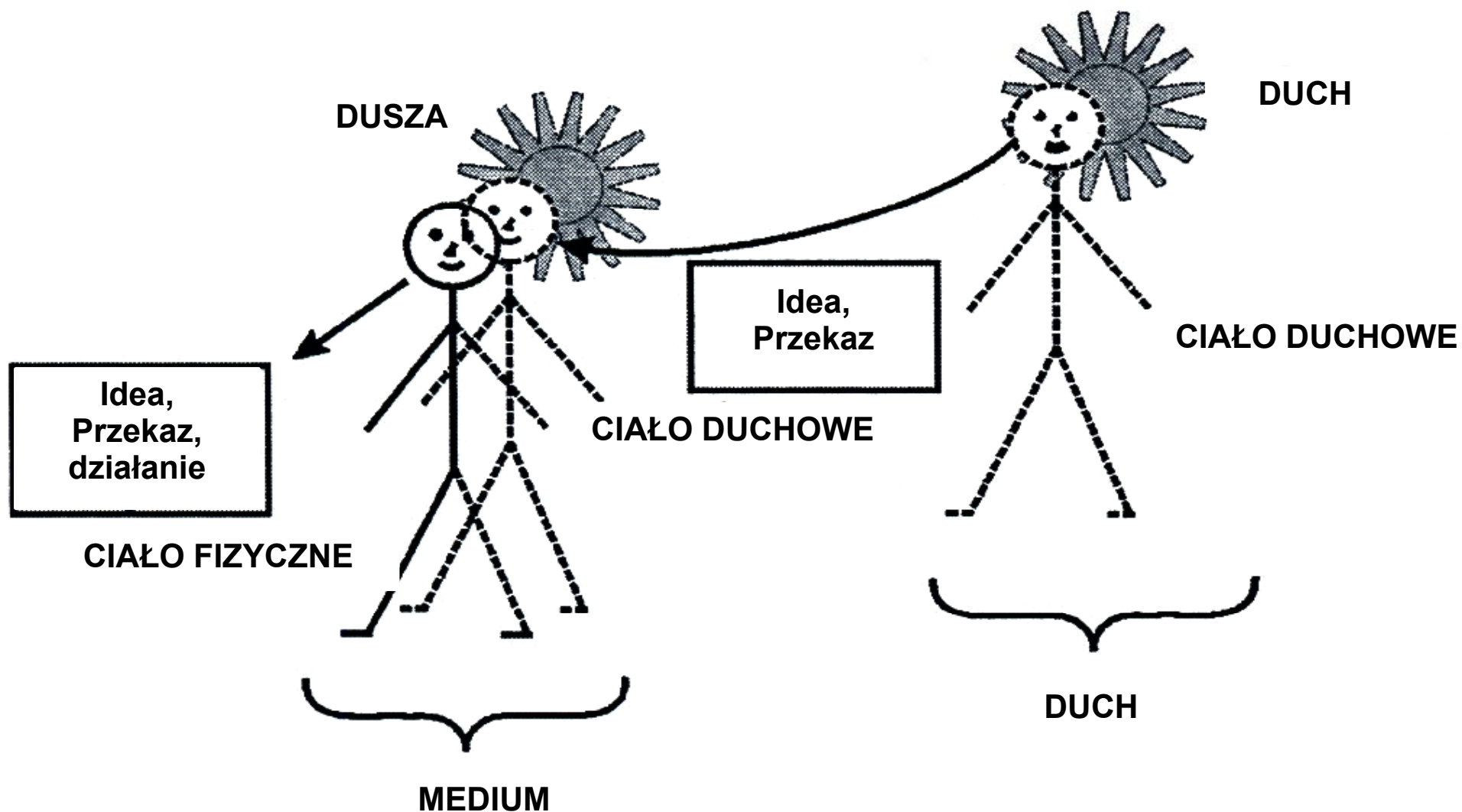
Schemat wcielonego ducha

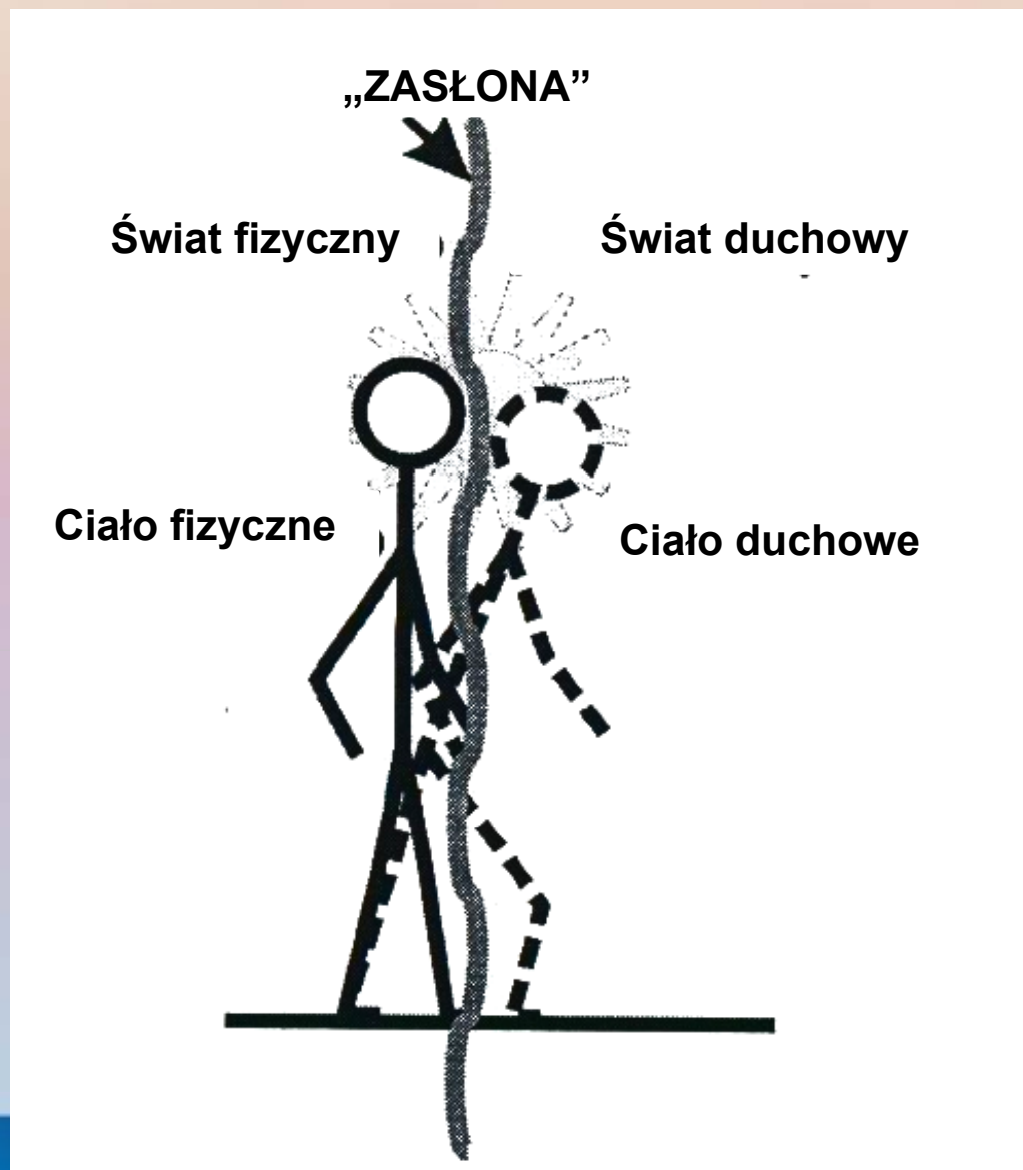
Podstawowe zasady

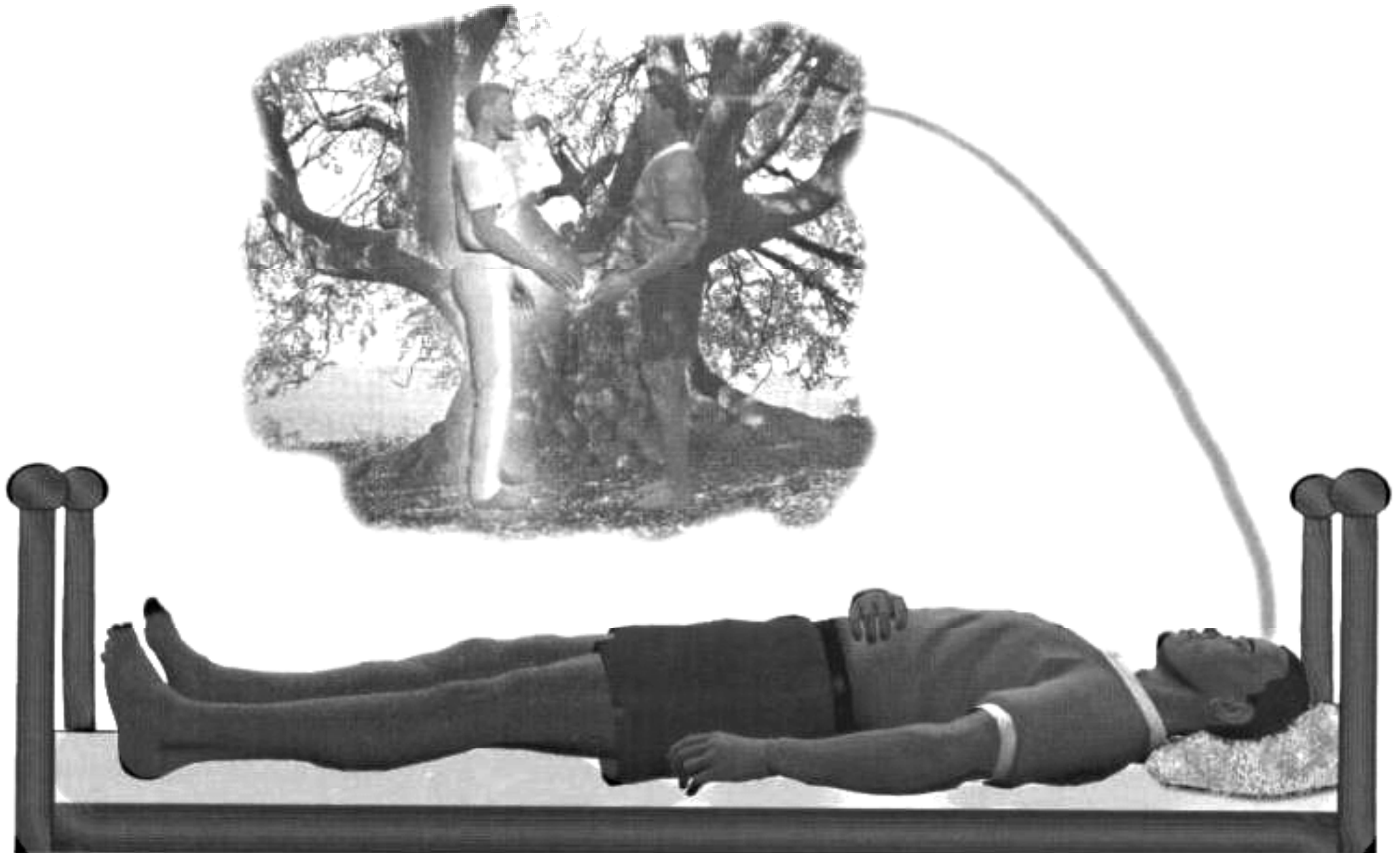
Podstawowe zasady

Podstawowe zasady

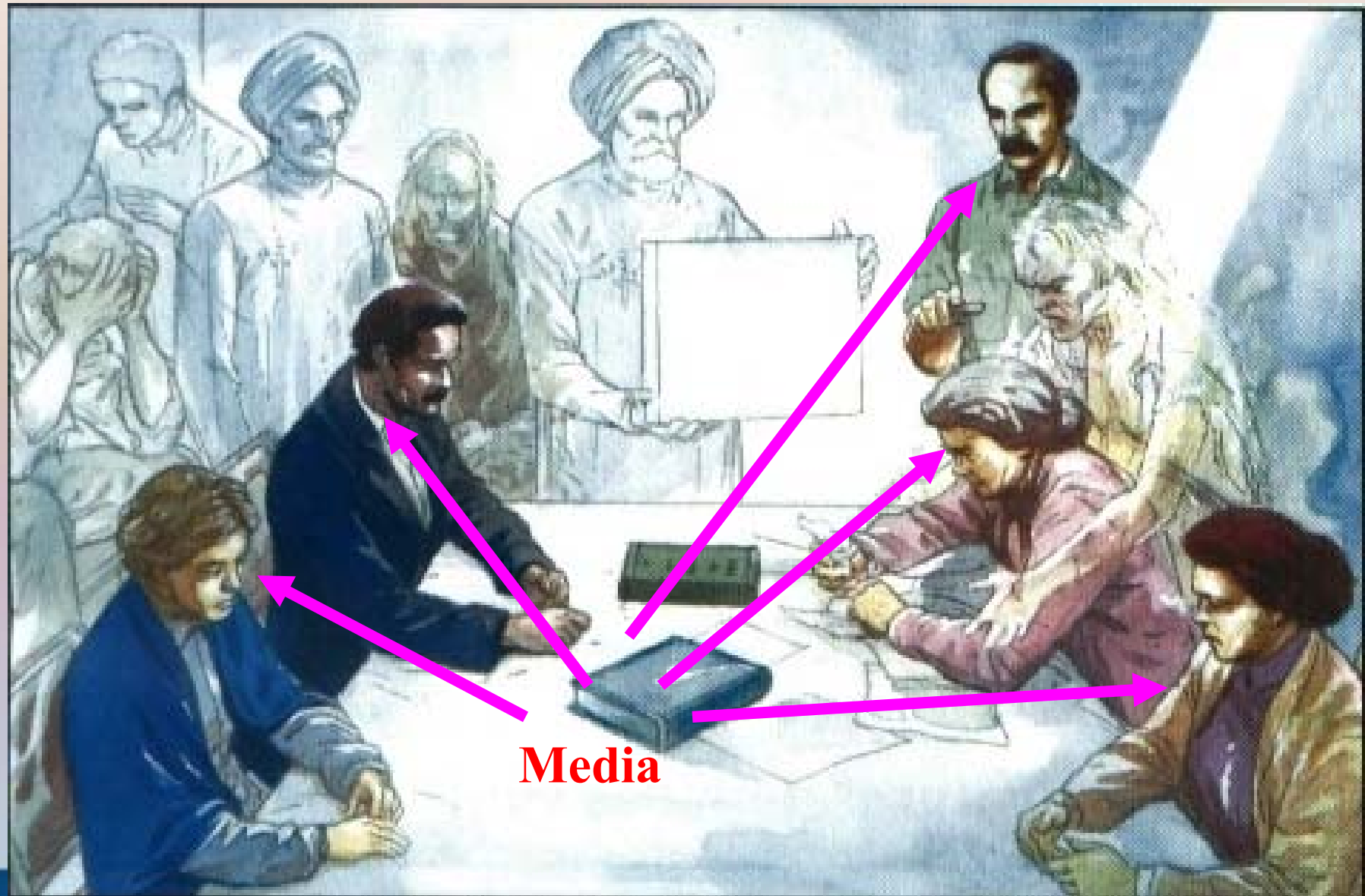

Sen: spotkanie w sferze duchowej z przyjacielem (wcielonym lub nie)

Korzystanie ze zdolności mediumicznych

Spotkanie mediumiczne

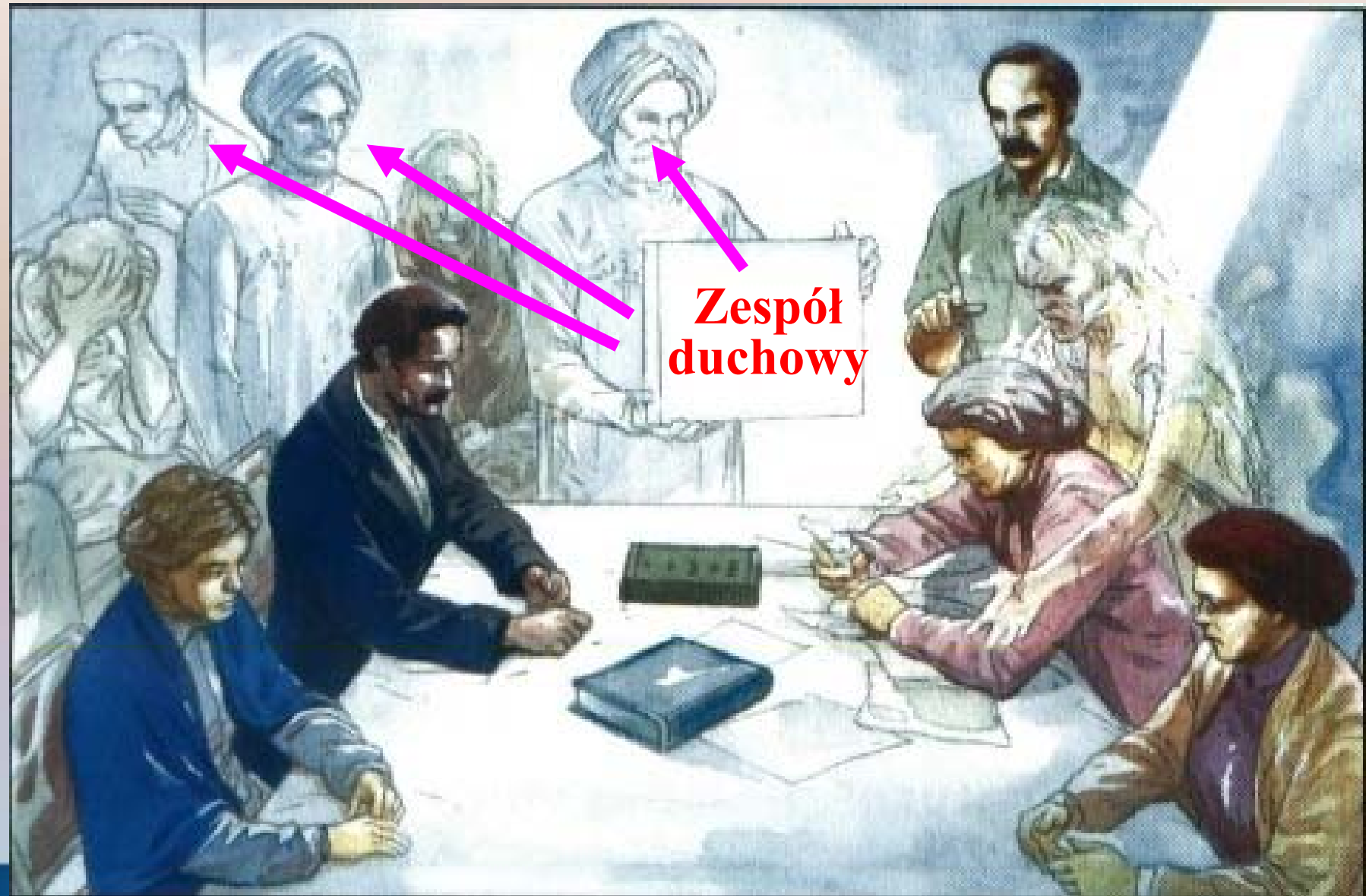
Korzystanie ze zdolności mediumicznych

Spotkanie mediumiczne

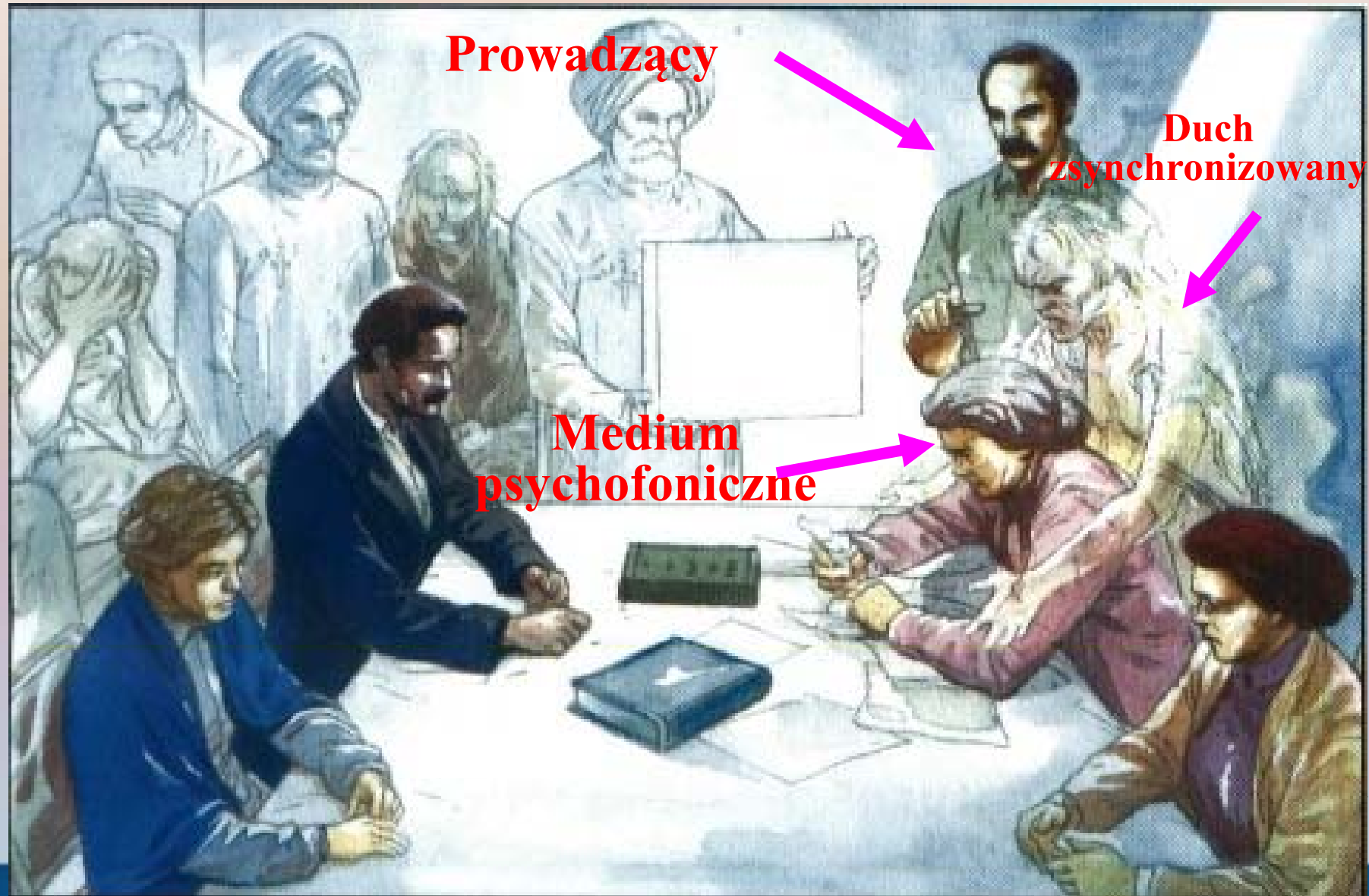
Korzystanie ze zdolności mediumicznych

Spotkanie mediumiczne

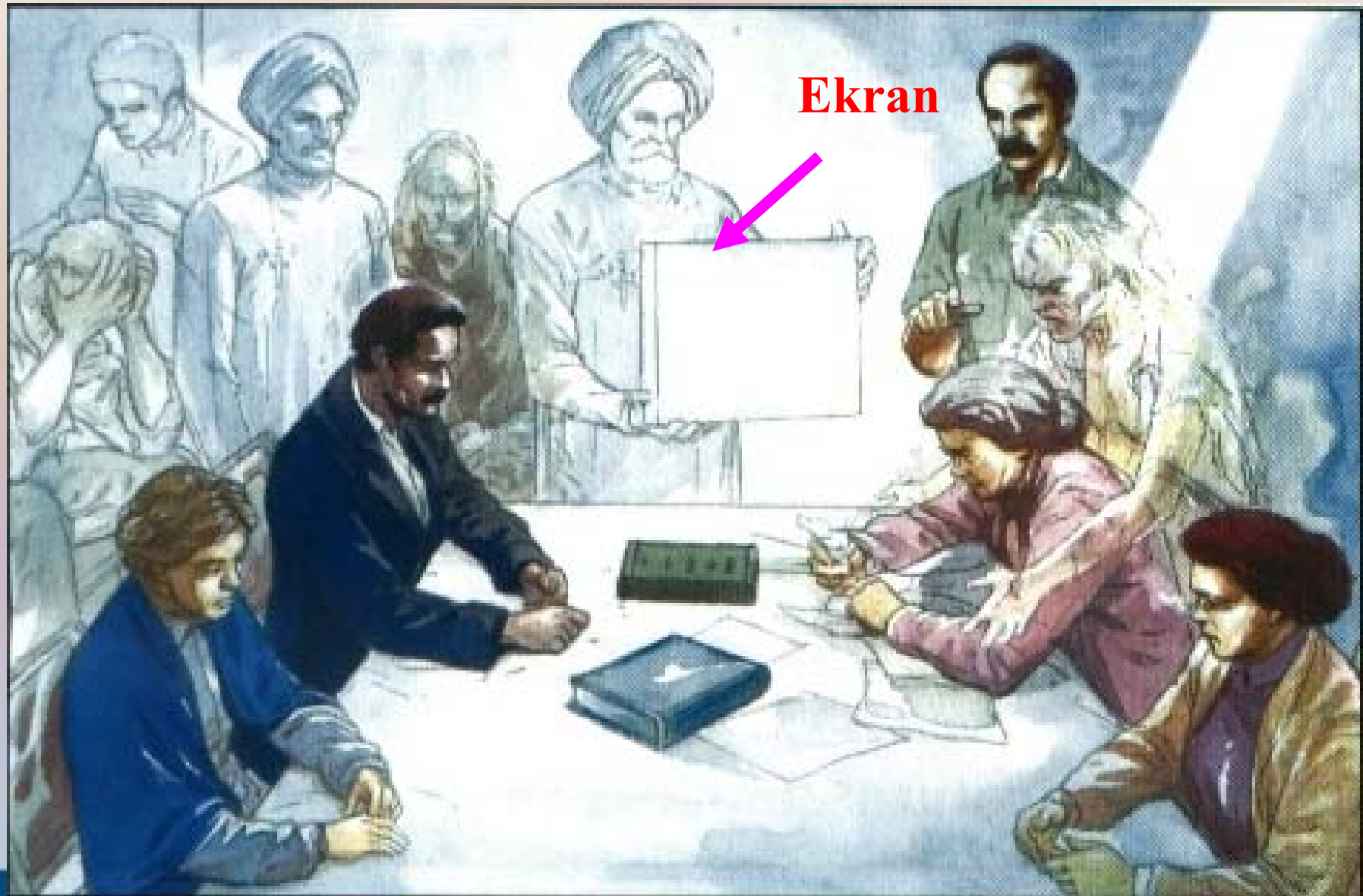
Korzystanie ze zdolności mediumicznych

Spotkanie mediumiczne

Korzystanie ze zdolności mediumicznych

Spotkanie mediumiczne

Czy wszyscy jesteśmy mediami?

Każdy osoba, która odczuwa w jakiś sposób wpływ Duchów jest przez sam ten fakt medium. **Zdolność ta jest normalna u człowieka**, a co z tego wynika, nie stanowi żadnego przywileju. Z tego powodu rzadko spotyka się osoby, które nie posiadają w ogóle zdolności mediumicznych. **Można zatem powiedzieć, że wszyscy albo prawie wszyscy ludzie są mediami.** Jednakże powszechnie określa się tym słowem wyłącznie osoby, u których zdolności mediumiczne są wyraźne, wyrażają się namacalnymi efektami o pewnej intensywności, uzależnionymi zatem od większej wrażliwości organizmu. Należy zauważyć jeszcze, że zdolność ta nie ujawnia się u wszystkich w ten sam sposób.

(KARDEC, A. *Wstęp do spirytyzmu*, São Paulo: Edicel, 1986, s. 251)

Czy wszyscy jesteśmy mediami?

[...] Ten, kto jest zdolny odbierać albo przekazywać wiadomości Duchów jest medium, niezależnie od sposobu, z którego korzysta, czy też stopnia rozwinięcia zdolności: może to być ukryty wpływ albo uzyskiwanie najbardziej niezwykłych zjawisk. W powszechnym użyciu słowo to jednak stosowane ma węższe zastosowanie i określa się nim osoby obdarzone bardzo dużymi zdolnościami mediumicznymi, czy to w zakresie efektów fizycznych, czy przekazywania myśli Duchów za pomocą pisma lub mowy.

(KARDEC, A. *Przegląd Spirytystyczny 1859*. Araras, SP: IDE, 1993, s.29).

Czy wszyscy jesteśmy mediami?

459. Czy Duchy wpływają na nasze myśli i czyny?

„W tym względzie ich wpływ jest większy, niż myślicie, gdyż dość często **to one wami kierują**”.

460. Czy część naszych myśli pochodzi od nas, a inne są nam podpowiadane?

„Wasza dusza to Duch, który myśli. Wiecie dobrze, że **kilka przemyśleń na dany temat pojawia się w waszej głowie jednocześnie i często są ze sobą sprzeczne**. No właśnie, **niektóre należą do was, a inne do nas**. Dlatego czujecie się niepewnie, gdyż macie w sobie dwie walczące ze sobą idee”.

Czy wszyscy jesteśmy mediami?

489. *Czy istnieją Duchy, które przywiązują się do jakiejś konkretnej osoby, by ją chronić?*

„**Tak, chociażby nasz duchowy brat;** ten, którego nazywacie *dobrym Duchem* albo *dobrym geniuszem*”.

490. *Co należy rozumieć, gdy mowa o aniele stróżu?*

„To **Duch opiekuńczy** wyższego rzędu”.

491. *Jaką misję wypełnia Duch opiekuńczy?*

„Misję ojca wobec swoich dzieci. **Ma sprowadzić podopiecznego na dobrą drogę, pomóc mu radami, pocieszać w zmartwieniach, podtrzymywać na duchu w czasie życiowych prób**”.

(KARDEC, A. *Księga Duchów*, 2006b, s. 291-329).

Czy media to wyjątkowe osoby?

Media w swojej większości nie wypełniają jakiejś misji w powszechnym zrozumieniu tego słowa. **To dusze, które poniosły ogromną porażkę, zakłóciły bieg Bożych praw i które odkupują pod postacią surowych wyrzeczeń i nieograniczonej odpowiedzialności mroczną i złą przeszłość.** Ta często jest naznaczona poważnymi wykroczeniami i znaczącymi błędami. **Niemal zawsze to Duchy, które spadły ze społecznego szczytu ze względu na nadużywanie władzy, potęgi, pieniędzy i inteligencji,** powracające na glob ziemski, aby poświęcić się na rzecz licznych dusz, które zagubiły się na świetlistych ścieżkach wiary, miłosierdzia i cnoty. To dusze, które okazały skruchę i starają się zebrać całe utracone szczęście, reorganizując kosztem poświęceń wszystko, co rozpadło się, gdy popełniali przestępstwa i prowadzili karygodny tryb życia.

(XAVIER, F. C. *Emmanuel – Rozprawy mediumiczne*. [Emmanuel] Rio de Janeiro: FEB, 1987, s. 66-67).

Jak powinny postępować media?

[...] **Niezbędnym jest uświęcenie tej zdolności poprzez wykorzystanie jej do aktywnego czynienia dobra.** Większość kandydatów do jej rozwinięcia **nie okazuje gotowości do wstępnego oczyszczenia kanału odbiorczego.** Oddzielają bez przerwy materię od ducha, lokalizują je na przeciwnych biegunach, podczas gdy my uczniowie Prawdy, nie byliśmy dotąd w stanie określić dokładnie, gdzie przebiega między nimi granica i łączymy się w pewności tego, że powszechny organizm opiera się na czystych wibracjach.

(XAVIER, F. C. *Misjonarze światła*. [André Luiz] Rio de Janeiro: FEB, 1986, s. 32-33).

Jak powinny postępować media?

Narzędzie zaprogramowane do służenia miłości i uczenia człowieka, a co za tym idzie całej ludzkości, umożliwia kontakt z istotami duchowymi, który daje dowód na to, że żyjemy po śmierci; pozwalają nam one bez cienia wątpliwości zidentyfikować swoją tożsamość i doprowadzają do znaczącej rewolucji etycznej w zakresie naszego zachowania, pokazując, że wszystkie religie mówiące o duchowej przyszłości człowieka, miały rację.

(FRANCO, D. P. *Media i zdolności mediumiczne* – [Vianna de Carvalho]. Niterói, RJ: Arte & Cultura, 1990, s. 48).

Jak powinny postępować media?

Żadne medium nie jest zatem doskonałe i bez skazy, wolne od wpływu złych i uprzykrzających życie Duchów, które zaludniają zaświaty i stanowią próbę dla pychy i próżności, ukazując słabość człowieka, która stanowi część jego esencji jako istoty przechodzącej proces ewolucji na Ziemi.

(FRANCO, D. P. *Media i zdolności mediumiczne* – [Vianna de Carvalho]. Niterói, RJ: Arte & Cultura, 1990, s. 51).

Cel

Medialność sama w sobie nie jest ani dobra, ani zła - jest raczej czymś neutralnym, a człowiek może z niej korzystać, jak tylko chce, ale będzie odczuwać efekty tego postępowania aż do ostatnich chwil swojej drogi ewolucyjnej w danym ciele.

(FRANCO, D. P. *Media i zdolności mediumiczne* – [Vianna de Carvalho]. Niterói, RJ: Arte & Cultura, 1990, s. 39).

Cel

Zgodnie z treścią broszury *Medialność - Spotkania mediumiczne*, wydanej przez Spirytystyczny Związek Stanu Minas Gerais (Belo Horizonte: UEM, 1983), celem medialności są:

- Udowodnienie nieśmiertelności duszy;
- Otrzymywanie nauk od dobrych Duchów;
- Odkupienie błędów z przeszłości;
- Praca na rzecz potrzebujących.

Problemy związane z medialnością

Są następujące:

a) Brak wiedzy;

b) Brak zasad moralnych;

Poświęcenie, wyrzeczenie, oddanie. (z drugiej strony zadufanie w sobie*)

c) Medialność płatna;

d) Traktowanie mediów jak bogów;

e) Praca w samotności;

f) Mistyfikacje;

g) Animizm;

h) Wywołania.

* - 2 Kor 12, 2-10

(*Medialność - Spotkania mediumiczne*. Belo Horizonte: UEM, 1983).

Potrzeba pokory

2 Znam człowieka w Chrystusie, którzy przed czternastu laty - czy w ciele - nie wiem, czy poza ciałem - też nie wiem, Bóg to wie - został porwany aż do trzeciego nieba. **3** I wiem, że ten człowiek - czy w ciele, nie wiem, czy poza ciałem, , Bóg to wie - **4** został porwany do raju i słyszał tajemne słowa, których się nie godzi człowiekowi powtarzać. **5** Z tego więc będę się chlubił, a z siebie samego nie będę się chlubił, chyba że z moich słabości. **6** Zresztą choćbym i chciał się chlubić, nie byłbym szaleńcem; powiedziałbym tylko prawdę. Powstrzymuję się jednak, aby mnie nikt nie oceniał ponad to, co widzi we mnie lub co ode mnie słyszy

7 Aby zaś nie wynosił mnie zbytńo ogrom objawień, dany mi został oścień dla ciała, wysłannik szatana, aby mnie policzkował - żebym się nie unosił pychą. **8** Dlatego trzykrotnie prosiłem Pana, aby odszedł ode mnie, **9** lecz [Pan] mi powiedział: «Wystarczy ci mojej łaski. Moc bowiem w słabości się doskonali». Najchętniej więc będę się chlubił z moich słabości, aby zamieszkała we mnie moc Chrystusa. **10** Dlatego mam upodobanie w moich słabościach, w obelgach, w niedostatkach, w prześladowaniach, w uciskach z powodu Chrystusa. Albowiem ilekroć nie domagam, tylekroć jestem mocny.

2 Kor, 12, 2-10

Problemy związane z medialnością

a) *Brak wiedzy.*

Czy medium może zawsze liczyć na swoich duchowych przewodników, jeśli unika zdobywania wiedzy?

Mentorzy danego medium, choć są bardzo oddani i zaangażowani, nie będą mogli działać wbrew jego woli ani oddalać go od niezbędnych mu trudów życia, za pośrednictwem których ludzie odkupują przestępczą i mroczną przeszłość, zdobywając nowe zasługi.

Medium ma obowiązek dużo się uczyć, intensywnie obserwować i wciąż pracować na rzecz własnego oświecenia. Wyłącznie w ten sposób może przygotować się do wykonywania powierzonego mu zadania, współpracując skutecznie ze szczerymi Duchami oddanymi dobru i prawdzie. (*Pocieszyciel*, pyt. 392 - Emmanuel).

Problemy związane z medialnością

b) *Brak zasad moralnych*

Czego najbardziej potrzebuje medium?

Medium potrzebuje najpierw **samego siebie zewangelizować**, zanim odda się wielkim pracom spirytystycznym, gdyż w innym przypadku zaszkodzić jego misji może zbyt silne oddziaływanie jego osobowości. (*Pocieszyciel*, pyt. 387 - Emmanuel).

ROZWÓJ MORALNY

713. *Czy przyjemności mają granice wyznaczone przez naturę?*

„Tak, aby wskazać wam granicę tego, co niezbędne. Wasze nieumiarkowanie prowadzi jednak do przesytu i tym sposobem sami sprowadzacie na siebie karę”. (K.D. Allan Kardec)

Problemy związane z medialnością

c) *Medialność płatna*

Czy słusznym jest pobieranie zapłaty za wykonywanie pracy medium?

Gdy medium decyduje się na wykorzystanie swoich zdolności jako źródła przychodu, **lepiej będzie, jeśli zapomni o swoich psychicznych możliwościach** i nie będzie wchodził na delikatny teren studiowania świata duchów.

Pobieranie pieniędzy, gdy chodzi o głębokie zagadnienia duszy, **jest przestępstwem**, które medium będzie musiało w sposób bolesny odkupić w przyszłości.

Medialność nie jest ziemskim zawodem, a Duchy oświecone, jeśli chodzi o prawdę i dobro, znają lepiej niż nasi wcieleni bracia potrzeby swoich pośredników. (*Pocieszyciel*, pyt. 402 - Emmanuel).

Problemy związane z medialnością

d) Traktowanie mediów jak bogów

"Tu i tam pojawiają się oznaki adoracji, które bezwzględnie trzeba zwalczać. Nie chodzi o obrazy znane z ludzkich kręgów czy fizyczne artefakty rzekomo uświęcone tradycyjnymi ceremoniami, ale o zaprzyjaźnione duchy i przebywające na Ziemi media, które obca nieświadomość wnosi nieostrożnie na tron przy kruchym ołtarzu wymyślnego hołdu. **Trzeba przyznać, że mamy tu pewne niebezpieczeństwo, w które wpadło wiele osób, czyniąc swoją pracę bezużyteczną**".

"Pochwały nie na miejscu zazwyczaj szkodzą oddanym, ale niedoświadczonym mediom, a także wytwarzają pewną atmosferę niezrozumienia, która uniemożliwia spontaniczną eksterioryzację prawdziwych przyjaciół dobra z duchowych sfer". (Fragmenty przekazu "Delikatne niebezpieczeństwa" - książka: *Chleba naszego* - Emmanuel - Rozdz. 52).

Problemy związane z medialnością

e) Praca w samotności

„[...] Duchom nie bardzo podoba się, gdy media pozostają odizolowane. **Bóg obdarzył je tymi szlachetnymi zdolnościami nie po to, by pracowały same, lecz dla powszechnego dobra.** Mając kontakt z innymi, mają wiele wygodnych okazji zdobycia wiedzy o wartości komunikatów, które otrzymują. Tymczasem w samotności znajdują się raczej pod wpływem kłamliwych Duchów, które cieszą się, że nikt ich nie kontroluje. [...] (Fenelon - *Księga mediów* - Część 2 - rozdz. 31 - punkt 21 - Allan Kardec).

Problemy związane z medialnością

f) Mistyfikacje

Czy mistyfikacja, której ulega medium, oznacza brak wsparcia mentorów ze sfer duchowych?

Mistyfikacja, której doświadcza medium, ma zawsze użyteczny cel - jest nim oddalenie go od samouwielbienia, lenistwa w poznawaniu własnych potrzeb, próżności czy przesadnej pewności siebie.

Przypadki mistyfikacji nie mają miejsca za plecami jego najbardziej rozwiniętych mentorów, które w ten właśnie sposób kierują go w stronę niezbędnej kontroli, okazywania pokory i zachowania ostrożności w subiektywnym świecie. (*Pocieszyciel*, pyt. 401 - Emmanuel).

Problemy związane z medialnością

g) Animizm

"Często spotyka się ludzi na spotkaniach mediumicznych, którzy wykonując to zadanie odkupienia, zanurzają się w najbardziej złożone stany emocjonalne i personifikują inne istoty, a w rzeczywistości **wydobywają ze swojej podświadomości wzorce przyniesione z innych epok** pod wpływem bezustannej fascynacji duchami, które ludzi tych podporządkowują". (*Mechanizmy mediumizmu* - rozdz. 23 - punkt 3 - André Luiz).

Problemy związane z medialnością

h) Wywołania

Nie należymy do osób, które zalecają bezpośrednie i osobiste wywołanie - nie należy tego robić w żadnym wypadku.

Jeśli takie wywołanie może zakończyć się sukcesem, jego powodzenie da się ocenić wyłącznie w sferze duchowej. Stąd wynika potrzeba spontaniczności, gdyż w skomplikowanych zjawiskach spirytystycznych leży rozwiązanie wielu zagadek umożliwiające rozwój szczerych uczniów spirytyzmu. Badacz o dobrych intencjach powinien prosić bez wymagania, modlić się bez narzekania, obserwować bez pośpiechu, uznając, że sfera duchowa zna jego zasługi i wynagrodzi jego wysiłki w oparciu o potrzeby jego miejsca w ewolucji i zalety serca. (*Pocieszyciel*, pyt. 369 - Emmanuel).

Z naszego punktu widzenia to zalecenie Emmanuela stoi w sprzeczności ze wskazówkami Kardeca, który ograniczał jedynie wywołania frywolne, kierowane ciekawością lub niezbyt godnymi pobudkami. Rozważamy ten temat w teście "**Bezpośrednie wywołania potępione bez powodu**".

Wpływ praktycznego wykorzystywania medialności na zdrowie, mózg oraz dzieci

1. Czy zdolności medianimiczne stanowią oznakę stanu patologicznego, czy tylko nienormalnego?

„Niekiedy nienormalnego, lecz **nie patologicznego**. Istnieją media cieszące się świetnym zdrowiem, jeżeli któreś z nich chorują, to z innych powodów”.

2. Czy praktyczne wykorzystywanie medialności może być źródłem zmęczenia?

„Zbyt długotrwałe wykorzystywanie jakiejkolwiek zdolności prowadzi do zmęczenia. W przypadku medialności szczególnie kłopotliwe są zdolności do wywoływania efektów fizycznych, **obowiązkowo prowadzące do dużych wydatków fluidu, co wiedzie do zmęczenia, które odpoczynek jednak usuwa**”.

3. Czy samo w sobie praktyczne wykorzystywanie medialności – bez przypadków nadużycia – prowadzi do negatywnych z punktu widzenia higieny następstw?

„**W niektórych przypadkach byłoby rzeczą rozsądną, a nawet wskazaną powstrzymanie się od praktyki lub przynajmniej jej ograniczenie.** Wszystko zależy od fizycznego i psychicznego stanu medium. Medium zresztą przeważnie to czuje. Gdy więc odczuwa zmęczenie, powinno zrobić przerwę”.

Wpływ praktycznego wykorzystywania medialności na zdrowie, mózg oraz dzieci

4. Czy niektórym osobom praktyka ta przynosi większe szkody, niż pozostałym?

„Już powiedziałem, że **to zależy od fizycznego i psychicznego stanu medium**. Istnieją osoby, którym należy oszczędzać wszelkich stanów pobudzenia, a w medialności dochodzi do tego bardzo często”.

5. Czy medialność może być przyczyną obłądu?

„Nie bardziej niż jakakolwiek inna sprawa, chyba że ma się ku temu predyspozycje związane z osłabieniem mózgu. Medialność nie prowadzi do obłądu, jeżeli jego zaczątki nie występują wcześniej. Gdy występują – co można łatwo stwierdzić, badając stan psychiczny danej osoby – to jest sprawą naturalną, że z takim człowiekiem należy postępować bardzo ostrożnie, a wszelki wstrząs może być dla niego szkodliwy”.

6. Czy rozwijanie medialności u dzieci jest niekorzystne?

„**Z całą pewnością tak – podkreślam, że jest to niebezpieczne**. Ich słabe i delikatne organizmy doznałyby za dużego wstrząsu, a młoda wyobraźnia uległaby nadmiernemu pobudzeniu. Dlatego też mądrzy rodzice powinni wybić dzieciom z głowy takie pomysły a przynajmniej przedstawić im spirytyzm z moralnego punktu widzenia”.

Wpływ praktycznego wykorzystywania medialności na zdrowie, mózg oraz dzieci

7. Niektóre dzieci są jednak mediami z natury, zarówno do wywoływania efektów fizycznych, pisania czy widzenia. Czy to również jest niekorzystne?

„Nie, o ile medialność jest u danego dziecka wrodzona – to znaczy, że rzeczywiście leży w jego naturze, a jego organizm do tego się nadaje.

Inaczej jest w przypadku, gdy zdolność ta została rozbudzona lub nadmiernie pobudzona. Zauważcie, że dziecko, które widzi Duchy, przeważnie się tym nie przejmuje. Wydaje mu się to sprawą tak naturalną, że wręcz nie przywiązuje do tego wagi, a często nawet o tym zapomina. Później, gdy jest starsze, fakt ten powraca w jego pamięci i jeśli zna się spirytyzm, łatwo jest to wytłumaczyć”.

8. W jakim wieku można bez wyrządzania krzywdy zacząć rozwijać medialność?

„Nie istnieje określony wiek, wszystko zależy od stopnia rozwoju fizycznego, a jeszcze bardziej od dojrzałości moralnej. Czasami dwunastoletnie dzieci przejmują się tymi sprawami mniej niż dorośli. Mówię tu o medialności w ogóle. Gdy chodzi o ciało, zdolności do wywoływania efektów fizycznych są bardziej męczące. Pisanie niesie ze sobą zagrożenie wiążące się niedoświadczeniem dziecka, które na przykład bez pomocy kogoś doświadczonego chciałoby się nim zajmować dla zabawy”.

Złe wykorzystanie medialności

3. Czy media nadużywające swych zdolności, które nie wykorzystują ich w dobrych celach lub nie czerpią z nich korzyści dla własnego wykształcenia, odczuwają przykre następstwa takiego postępowania?

„Jeżeli używają ich nie tak, jak należy, to **zostaną ukarane podwójnie – miały bowiem jeszcze jeden środek do zdobycia wiedzy, a z niego nie skorzystały**. Ktoś, kto dobrze widzi i potyka się, jest bardziej godny pożałowania, niż niewidomy wpadający do dziury”.

(KARDEC, A. Księga mediów. Rio de Janeiro: FEB, 1996, s. 265).

Złe wykorzystanie medialności

Choć nie mają cech epidemii, **opętania pojedynczych osób są niezmiernie częste** i przyjmują różnorakie aspekty, które dzięki szerokiej znajomości spirytyzmu łatwo odkryć. Mogą nierzadko szkodzić zdrowiu, czy to pogłębiając istniejące już problemy organizmu, czy to przyczyniając się do ich powstania. Pewnego dnia zostaną bez wątpienia wpisane na listę przyczyn chorobowych, które ze względu na swoją wyjątkową naturę wymagają specjalnych sposobów leczenia.

(KARDEC, A. *Geneza*. Rio de Janeiro: FEB, 1995, s. 330).

Złe wykorzystanie medialności

Czy zdolność mediumiczna może zostać odebrana w określonych życiowych okolicznościach?

"Atrybuty medianimiczne są niczym talenty z Ewangelii. Jeśli Boże dziedzictwo jest przeznaczane na inny cel, **zły sługa staje się niegodny powierzenia przez Pana pola prawdy i miłości**. Jeśli będą mnożone poprzez czynienie dobra, mediumiczne talenty rozrosną się dla Jezusa niczym Boże błogosławieństwa. Jednakże jeśli szkodzą im egoizm, pycha, próżność, wykorzystywanie słabszych, mogą doprowadzić pośrednika niewidzialnego świata w mroczną sferę, gdzie czekać go będzie bolesna pokuta związana z tym, że zwiększyła się liczba długów, które bezmyślnie zaciągnął". [*Pocieszyciel* - pyt 389]

Bibliografia:

FRANCO, D. P. *Media i rodzaje medialności* – [Vianna de Carvalho]. Niterói, RJ: Arte & Cultura, 1990.

IDE-JF e CE Luz Eterna. *Materiały do studiów nad medialnością*. Juiz de Fora, MG: 2009.

JACINTHO, R. *Rozwój mediumiczny*. São Paulo: Luz no Lar, 1989.

KARDEC, A., *Geneza*, Rio de Janeiro: FEB, 1995

KARDEC, A. *Wstęp do spirytyzmu*. São Paulo: Edicel, 1986

(KARDEC, A. *Wskazówki na temat manifestacji spirytystycznych*. Rio de Janeiro: FEB, 1978, s. 25)

KARDEC A., *Księga Duchów*. Rio de Janeiro: FEB. 2006.

KARDEC, A. *Księga mediów*. Rio de Janeiro: FEB, 2007.

KARDEC, A. *Przegląd Spirytystyczny 1859*. Araras, SP: IDE, 1993.

MOARES, A. *Psychologia mediumizmu*. Salvador: Fundação Lar Harmonia, 2002.

OLIVEIRA, C. A. K. *Opętanie i zaburzenia psychiczne – terapia spirytystyczna*. Belo Horizonte: Itapuã, 2000.

UEM - Związek Spirytystyczny Stanu Minas Gerais. *Medialność - Spotkania mediumiczne*. Belo Horizonte; UEM 1982.

XAVIER, F. C. *Emmanuel – Rozważania mediumiczne*. [Emmanuel] Rio de Janeiro: FEB, 1987.

XAVIER, F. C. *Misjonarze światła*. [André Luiz] Rio de Janeiro: FEB, 1986.